

جام جهانی ۲۰۲۶؛ فرصت طلایی برای جهش صنعت بازیافت نساجی

بخش‌های اقتصاد جهانی هستند و با این حال، بازیافت نساجی تا پیش از این رشد بسیار کندی داشت؛ چرا که توجه اقتصادی و مقیاس‌پذیری آن به داشتن یک تقاضای تضمین‌شده و پایدار گره خورده بود به همین دلیل است که چرخش برندهای ورزشی جهان به سمت الیاف حاصل از ضایعات نساجی، با دقت و وسواس زیادی از سوی فعالان بازار بازیافت رصد می‌شود. سال‌هاست بازیافت‌کنندگان با یک بن‌بست قدیمی (مسأله مرغ و تخم‌مرغ) دست‌به‌گریبان بوده‌اند: برندها پیش از تعهد به خرید در حجم بالا، خواهان اثبات کارایی و ثبات کیفیت مواد بازیافتی بودند و از آن سو، بازیافت‌کنندگان پیش از احداث ظرفیت‌های جدید، قراردادهای

(چرخه‌ای) شتاب بی‌سابقه‌ای به خود گرفته است برای فعالان حوزه بازیافت و نوآوران صنعت مواد اولیه، جذابیت این رویداد صرفاً جنبه تبلیغاتی یا حفظ پرستیژ برند ندارد. تحلیلگران صنعت معتقدند سفارش‌های بزرگ و قابل پیش‌بینی از سوی غول‌های پوشاک ورزشی می‌توانند کاری را انجام دهند که پیش از این سیاست‌گذاری‌های دولتی و پروژه‌های آزمایشی از پس آن برنیامده بودند: یعنی جذب سرمایه، تثبیت تقاضا و کمک به ساخت زیرساخت‌های لازم برای تبدیل ضایعات نساجی به پلی‌استر بازیافتی با کیفیت در مقیاس صنعتی. پوشاک و منسوجات همچنان یکی از منابع برترین

جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶ فراتر از یک رویداد ورزشی بزرگ، به نقطه عطفی برای صنعت پوشاک تبدیل می‌شود.

این مسابقات می‌تواند بازار بازیافت نساجی را به شدت تکان دهد؛ چرا که برندهای بزرگ تصمیم گرفته‌اند از نگاه رسانه‌ای بی‌نظیر این تورنمنت استفاده کنند تا بازخورد واقعی استفاده از مواد اولیه بازیافتی را در مقیاس کلان بسنجند.

در حال حاضر، حدود سه‌چهارم کیت‌های تیم‌های ملی که برای این رقابت‌ها تولید شده‌اند، به‌طور کامل یا بخشی از پلی‌استر بازیافتی حاصل از ضایعات نساجی تهیه شده‌اند؛ آماري که نشان می‌دهد روند استفاده از الیاف دایره‌ای

جریان فقط به حجم پارچه مصرف شده در خود این مسابقات محدود نمی‌شود.

پرسش بزرگتر این است که آیا این اقدامات می‌توانند زنجیره‌های تأمین پایداری را شکل دهند؟ زنجیره‌هایی شامل سیستم‌های جمع‌آوری، تفکیک، فرآوری و پلیمریزاسیون که برندها بتوانند حتی پس از خاموش شدن نورافکن‌های جام جهانی نیز به آن‌ها اتکا کنند، اگر این سیستم‌ها از نظر تجاری موفق عمل کنند، جام جهانی می‌تواند نقطه عطفی را رقم بزند شبیه به همان کاری که تقاضا برای خودروهای برقی با صنعت باتری‌سازی کرد: خارج کردن یک فناوری از فاز پروژه‌های آزمایشی و پراکنده و سوق دادن آن به سمت توسعه گسترده صنعتی.

برای بازار بازیافت نساجی، این یعنی سرمایه‌گذاری سنگین‌تر در احداث کارخانه‌ها، تعهدات خرید بلندمدت و شفاف‌تر، و ایجاد یک بازار تقاضای پایدار برای پلی‌استر بازیافتی حاصل از ضایعات؛ تغییری که می‌تواند قواعد اقتصادی چرخشی را برای سال‌های طولانی پس از ۲۰۲۶ دگرگون کند

مرجع:

<https://www.globaltextiletimes.com/sustainability/fifa-2026-could-trigger-textile-recycling-market-scale-up/>

تهیه و تنظیم: سیدضیاءالدین امامی رؤف

«آدیداس» که اسپانسر ۴۱ تیم از جمله آرژانتین، اسپانیا و مکزیک است، درصد دقیقی از مواد اولیه بازیافتی مصرفی خود در جام جهانی را اعلام نکرده است.

با این حال، این برند از قبل پلی‌استر حاصل از ضایعات نساجی را در پارچه‌های Climacool خود ادغام کرده و اعلام کرده که قصد دارد سهم این مواد اولیه بازیافتی را در سبد محصولات خود تا سال ۲۰۳۰ به ۱۰ درصد برساند.

چرا کیفیت و کارایی محصولات ورزشی

اهمیت دارد؟

پوشاک ورزشی همواره یکی از سخت‌ترین بخش‌ها برای جایگزینی مواد اولیه به شمار می‌رود. پارچه‌ها در عین سبکی، تنفس‌پذیری و راحتی بالا، باید آن‌قدر بادوام باشند که در برابر تنش‌های شدید و مکرر بازی‌های ورزشی مقاومت کنند. بنابراین، استفاده از پلی‌استر حاصل از ضایعات نساجی در کیت‌های تیم‌های ملی به عنوان یک نقطه عطف ارزیابی می‌شود: اگر الیاف بازیافتی بتوانند نیازهای سخت‌گیرانه یک مسابقه حرفه‌ای فوتبال را برآورده کنند، راه برای استفاده گسترده‌تر از آن‌ها در پوشاک تمرینی، لباس‌های ورزشی پایه و در نهایت پوشاک روزمره و عمومی هموارتر و باورپذیرتر خواهد شد. کارشناسان صنعت تأکید دارند که اهمیت این

بلندمدت می‌خواستند. بدون وجود سیگنال‌های تقاضای قوی که ساخت کارخانه‌ها و شبکه‌های تأمین جدید را توجیه کند، پیشرفت این حوزه بسیار خُرد و قطره‌چکانی بود.

کیت‌های جام جهانی؛ میدان آزمون واقعی

اکنون غول‌های پوشاک ورزشی از جام جهانی به عنوان ویتربینی برای نمایش بازیافت «نساجی به نساجی» و نسل جدید مواد اولیه بازیافتی استفاده می‌کنند. در این میان، «نایکی» بلندپروازانه‌ترین معیار را ثبت کرده است.

پارچه Aero-Fit این شرکت که در کیت‌های ۲۱ تیم ملی از جمله برزیل، انگلستان و فرانسه به کار رفته، کاملاً از ضایعات نساجی بازیافتی تولید شده است؛ این یکی از واضح‌ترین پیام‌ها به صنعت است که نشان می‌دهد الیاف بازیافتی می‌توانند استانداردهای فنی و سخت‌گیرانه ورزش‌های حرفه‌ای را کاملاً برآورده کنند «پوما» نیز مسیر مشابه‌تری را از طریق برنامه Re در پیش گرفته است.

این شرکت اعلام کرده که حداقل ۵۹ درصد از پلی‌استر به کار رفته در کیت‌های ۱۱ تیم ملی (از جمله پرتغال، مراکش و غنا) از لباس‌های کهنه، اقلام فروش‌نرفته، ضایعات برش در فرآیند تولید و خرده‌ریزهای نساجی تأمین شده است

